

Een gruwelijk vuur

In de wilde streken ten noorden van Kwanitupul lag de Varn, een moeras dat zich in een brede tong van nat laagland helemaal tot aan de oevers van het Unhavmeer uitstreckte, de weidse water-vlakte die de stedelingen van Nabban in hun taal het Eadne noemden. De ruiters kenden dit meest noordelijke deel van de Varn maar al te goed. In de lente en de zomer kwamen de Tritsingens hier vissen, en ze jaagden op vogels en op otters, waarvan ze de vacht voor goed geld aan de steenbewoners verkochten. Zo kwam het dat de graslanders de veilige routes door dit verraderlijke landschap zonder vaste wegen of paden al heel jong op hun duimpje leerden kennen.

‘Wat bezielt stedelingen om hier te gaan wonen?’ vroeg Fremur zich hardop af. ‘Ze zijn anders dan wij, zelfs anders dan het Varnavolk. De kans is levensgroot dat ze worden verschalkt door ghanen of krokodillen. Of dat ze van de veilige, hoge grond vallen en verdrinken.’

‘Dat overkomt er een paar,’ antwoordde Unver. ‘En vervolgens legt de rest de hele Varn droog en bouwt er boerderijen.’

Fremur hoopte dat Unver ongelijk had, maar hem tegenspreken deed hij allang niet meer. De grote, kalme Unver zei nooit veel, maar wat hij zei klopte doorgaans.

‘Dat bestaat niet,’ zei Odrig, Fremurs broer, tevens de leenheer van hun clan, ook al leefde hun vader nog. ‘Alleen een

lafaard gelooft dat de steenbewoners ons land innemen. Want dat laten we niet gebeuren. We drijven ze de zee in.’

‘Alleen een lafaard of een dwaas,’ merkte Drojan op, met een blik op Odrig in de hoop op bijval.

Unver zei niets, zijn gezicht met de grote, scherpe neus bleef onbewogen. Maar Fremur voelde zijn woede, voelde hoe alles in hem zich spande, als een boogpees die strak werd getrokken. Unver drukte zijn hielen in de flanken van zijn paard en reed een eindje voor de rest uit, zijn weg zoekend tussen kluiten riet en modderpoelen, over de eeuwenoude sporen die met de eerste herfstregens weer zouden verdwijnen.

‘Dwaas,’ zei Drojan nogmaals, maar zonder stemverheffing. Net als Odrig had Drojan een brede borst en machtige spieren, maar terwijl Odrig net zo lang was als Unver, was Drojan een kop kleiner en aanzienlijk trager. Als hij niet van jongs af aan bevriend was geweest met de leenheer, die hij slaafs en gretig volgde, zou hij Unver niet zo openlijk hebben durven beledigen. Daar was Fremur van overtuigd.

Odrig schoot in de lach. ‘Geen geruzie! Er wordt straks nog genoeg bloed vergoten.’

Fremur wist eigenlijk niet goed hoe hij zelf over Unver dacht. De grote potige kerel telde dertig zomers, was met niemand bevriend en had al herhaalde malen duidelijk gemaakt dat hij van Fremur een nauwelijks hogere dunk had dan van zijn oudere broer Odrig. Toch had Unver iets wat Fremur intrigeerde. Hij hield zich welbewust op een afstand en leek terughoudend zijn gedachten te delen; gedachten waarvan Fremur vermoedde dat ze origineel en ongebruikelijk waren. Met zijn lichte huid was de gespierde Unver niet zoals de andere Tritsingens. Hij hield niet van snoeven, hij deed niet mee aan de onderlinge krachtmetingen en hij was nooit laveloos.

Fremur mocht dan niet goed weten wat hij van Unver vond, zijn gevoelens jegens Odrig, zijn broer en leenheer, waren volstrekt duidelijk. Hij haatte hem. Odrig was een van de grootste, een van de wreedste mannen van de Kraanvogel-clan. Als jonge man had hij de leidersrol al op zich genomen, maar toen hun vader Hurvalt zeven zomers eerder door de goden was getroffen,

had Odrig de beenderen en de banier van de clan geërfd en was hij officieel in de voetsporen van zijn vader getreden. Hurvalt leefde nog, maar wat de vroegere leenheer dacht en voelde was in nevelen gehuld. Sinds die noodlottige dag, nu zeven jaar geleden, was Odrig het hoofd van de familie. Hurvalt had met harde hand geregeerd, maar vergeleken met de zoon had de vader een bijna moederlijke mildheid bezeten. Fremur was geen lafaard. In een andere clan zou hij hebben gedijd, maar zijn oudere broer behandelde hem als een kind.

Nee, als een hond. Hij schopt me wanneer het hem uitkomt. Hij gooit me een bot toe als hij daar zin in heeft. Als hij niet mijn broer en leenheer was, had ik hem allang een mes tussen zijn ribben gestoken.

Soms overwoog Fremur om de Kraanvogels te verlaten. Om zijn clan in te ruilen voor die van de Bunzingen of de Torenvalken, misschien zelfs de Antilopen in Tritsingweide. Die laatsten had hij tijdens een samenkomst van alle clans ontmoet, en hij was vol bewondering geweest voor hun lange, knappe vrouwen. Soms dacht hij zelfs dat hij beter zonder thuis, zonder clan aan het zwerven kon slaan dan Odrigs voortdurende wreedheden te moeten verdragen. Maar hij kon Kulva, zijn zuster, niet in de steek laten.

Het voelde vreemd om zijn eigen vlees en bloed zo vurig te haten, maar Odrig Steenvuist had telkens weer bewezen dat die haat gerechtvaardigd was.

Ze reden in vliegende vaart door de heuvels die het moerassige laagland omzoomden, maar voordat ze naar de brede vallei afdaalden hielden ze halt. De nederzetting in de diepte was grotendeels in duisternis gehuld. Alleen langs de houten palissade brandde hier en daar een fakkel. Fremur dacht dat hij beweging zag boven de poort. Zoals gebruikelijk reed Unver een eindje bij de anderen vandaan, diep ineengedoken in het zadel, gewikkeld in zijn lange, donkere mantel waardoor hij in het maanlicht een eenheid leek te vormen met zijn paard.

Odrig hield de teugels in en liet zijn blik over de muur gaan. Daarbinnen lagen de omheinde weilanden met het vee van de kolonisten. Schapen, runderen en paarden. Die laatste waren

hun kostbaarste bezit. De dieren van de steenbewoners waren weliswaar niet te vergelijken met de paarden uit Tritsing, maar ze vormden bruikbaar fokmateriaal en geschikte koopwaar voor de handel met Varnamannen en anderen die zich de prijzen op de paardenmarkten van Nabban niet konden veroorloven.

Ingespannen door de duisternis turend richtte Odrig zich hoog op in de stijgbeugels. Ondanks zijn weerzin moest Fremur toegeven dat zijn broer een indrukwekkende aanblik bood; de aanblik van een echte leenheer der graslanden. Zoals dat een leenheer betaamde, was Odrig getrouwd en droeg hij al geruime tijd de volle mannenbaard. Unver en Drojan waren ongeveer net zo oud als Odrig, maar omdat ze nog geen vrouw hadden, was hun kin gladgeschoren en droegen ze de lange snor die bij hun status als vrijgezel hoorde. De snor van Fremur kwam nog niet eens tot de onderkant van zijn kaak.

‘Waar blijft die vervloekte Tunzdan met zijn neven?’ gromde Odrig. Hij had het nog niet gezegd of van de dichtstbijzijnde heuvel klonk drie keer de roep van een nachtzwaluw. ‘Aha! Daar zal je ze hebben.’ Hij ontblootte grijnzend zijn tanden. ‘Dan is nu het wachten op Bordelm. Zodra die er is kan de pret beginnen.’ Hij keerde zich naar Unver. ‘Als dat plan van je niet werkt, sta je er alleen voor. Dan trek ik mijn handen van je af, en wat mij betreft word je levend gevild door die stadslui.’

Unver keurde hem amper een blik waardig, duidelijk niet onder de indruk van wat de leenheer had gezegd.

Het werd stil. De mannen van de Kraanvogel-clan wachtten roerloos, gespannen af. Toen laaiden aan de andere kant van de nederzetting hoge vlammen op van de palissade. Plotseling werd de stilte van de nacht verscheurd door kreten, zowel van Bordelm en zijn mannen als van de geschrokken poortwachters. Deinende fakkels boven de hoge houten poort verrieden dat de overige wachten haastig poolshoogte kwamen nemen.

Odrig bracht zijn hoorn naar zijn lippen en blies erop – drie korte stoten. Toen gaf hij zijn paard de sporen en stormde in galop de helling af, met Drojan en Unver dicht achter zich. Ook Fremur drukte zijn hielen in de flanken van zijn paard en stooft naar beneden. Van een andere helling kwam een nog veel

grotere groep ruiters naar de nederzetting gereden. Dat was hun neef Tunzdan met zijn wijdvertakte familieclan: meer dan twaalf Kraanvogels die het geweld niet schuwden wanneer er wat te plunderen viel.

Op voorstel van Unver hadden Bordelm en de anderen emmers pek meegenomen om op de balken van de palissade te smeren voordat ze de boel in brand staken. En het plan had gewerkt. Dat was duidelijk. Terwijl Fremur en de anderen naar de nederzetting reden, brandde de houten muur al als een fakkel. Het schijnsel van de maan verbleekte in de flakkerende oranje gloed. Achter de muur klonk geschreeuw, gekrijs. De steenbewoners waren wreed uit hun slaap gewekt en ontdekten dat er iets verschrikkelijks was gebeurd. Af en toe vloog er vanuit de nederzetting een pijl over de muur, die vluchtig rood oplichtte in de gloed van de vlammen. Maar ook de mannen van de Kraanvogel-clan waren gewapend met pijl en boog, en ze hadden hun pijlen omwikkeld met in pek gedrenkte lappen. In een tijdsspanne van slechts enkele ogenblikken werden tientallen brandende projectielen over de muur geschoten, die de rieten daken van de steenbewoners in een oogwenk in vuur en vlam zetten.

Het duurde niet lang of de aanvallers naderden de houten poort. De wachten hadden hun post verlaten om het vuur aan de andere kant van de nederzetting te blussen. Unver ging óp zijn zadel staan, met zijn armen gespreid. Zodra zijn paard voldoende dichtbij was, nam hij een sprong, klemde zijn vingers om de scherp gepunte palen van de poort en werkte zich eroverheen. Enkele ogenblikken later werd de grendel teruggeschoven en zwaaide de poort open.

‘Kijk nou eens, ik dacht dat ze een hekel aan me hadden, maar ze vragen ons binnen!’ Odrig bulderde van de lach. ‘Kom op, mannen. We mogen hun gastvrijheid niet beschamen!’

Fremur greep de teugels van Unvers zwarte paard en leidde het de poort door. Eenmaal aan de andere kant nam de zwijgzame reus het dier weer van hem over, sprong in het zadel en reed de nederzetting binnen. Fremur volgde hem op de hielen.

Achter de muur stond alles in lichterlaaie. De bewoners stoven

in blinde paniek alle kanten uit, maar ondanks de chaos waren de Nabbaanse kolonisten, halfnaakt of in wapperende nachthemden, duidelijk te onderscheiden van de Tritsingse overvallers. Voor zover ze de brandende muur aan de andere kant van het dorp nog niet hadden bereikt, keerden de poortwachters zich nu tegen Odrig en zijn mannen. Rook wervelde, vrouwen en kinderen gilden, mannen schreeuwden het uit in pure doodsangst, en te midden van die kakofonie werden deze poortwachters de kern van groepjes die in verzet kwamen, verspreid over de nederzetting.

De Kraanvogels lieten zich niet ontmoedigen. Ze waren er niet op uit om met amper vijftig man een complete nederzetting van enkele honderden steenbewoners uit te roeien. Ze kwamen voor de paarden, in de omheinde weide in het hart van de nederzetting.

Fremur had al vaker aan overvallen deelgenomen, maar nog nooit op een schaal als deze. Tot die avond hadden de mannen van de Kraanvogel-clan zich beperkt tot afgelegen boerderijen of de bezittingen van Nabbaanse landheren waarvan de bewaking tijdens hun afwezigheid vaak tekortschoot. Maar dit was anders, en Fremur vroeg zich onwillekeurig af hoe Odrig zou reageren op het doorslaande succes van Unvers aanpak. Odrig had toch al een hekel aan de lange, zwijgzame buitenstaander, die hem als enige van de clan niet behandelde met het respect dat een leenheer toekwam.

Het merendeel van de Kraanvogels was al onderweg naar het hart van de nederzetting, maar Odrig bleef staan om een Nabbaanse kolonist uit te schakelen, die woest met een kapmes zwaaide. De kolonist, gehuld in een lang nachthemd, maakte geen schijn van kans, maar Odrig genoot zichtbaar van het gevecht. Hij haalde wreed uit naar de kolonist met zijn provisorische wapen en pareerde bulderend van de lach diens pogingen hem te verwonden.

Fremur kende die bulderende lach, en hij had al jong geleerd dat er doorgaans bloed vloeide wanneer Odrig zo uitbundig genoot.

Deze begon nu in te hakken op het gezicht en de armen van

de kolonist, waardoor het nachthemd rood kleurde. Verspreid over de nederzetting waren inmiddels nog meer branden ontstaan. Dichte rookwolken verduisterden de nachtelijke hemel.

‘Kom op, Muis!’ riep Odrig naar Fremur. ‘Hak hem een oor af! Als trofee!’

Fremur haatte zijn bijnaam. Hij had nog liever dat zijn broer hem ronduit voor zwakkeling of lafaard uitmaakte. Omdat hij niet wilde zien hoe Odrig zijn wrede spel speelde met de kolonist, die het uitgilde en wankelde terwijl hij stelselmatig werd afgeslacht, keerde Fremur zijn paard en reed naar het hart van de nederzetting.

Een groot deel van de palissade stond in brand, en inmiddels hadden ook tientallen daken vlam gevat. Fremur hoorde de gruwelijke kreten van bewoners die in hun brandende huis gevangenzaten. Kreten van mannen, vrouwen, kinderen. Toch voelde hij geen medelijden.

Dit is ons land. Het land van onze vaders en van hún vaders vóór hen. Die Nabbani hebben de keus: of ze gaan terug naar hun stenen huizen, of ze zijn ten dode opgeschreven.

Toen hij het hart van het dorp naderde, waar de kakofonie van dierengeluiden en menselijke wanhoopskreten oorverdovend was, zag Fremur dat een handjevol Kraanvogels in een smalle doodlopende doorgang tussen de huizen in het nauw was geraakt. Ze hadden de palissade in de rug en werden belaagd door een stuk of tien kolonisten gewapend met kapmessen en hooivorken, en door een drietal wachten met lange speren. Door de rook en het grillige licht van de vlammen kon hij de gezichten van de Kraanvogels niet zien, maar de linten om hun paardenstaart deden vermoeden dat het mannen van Tunzdan waren. Ze verweerden zich wanhopig, maar waren volledig ingesloten en werden door de lange speren van de wachten steeds verder achteruitgedreven, naar de palissade.

Fremur aarzelde. Tunzdan was een van de voornaamste bondgenoten van zijn broer, maar zelf was hij hem niets verschuldigd. Anderzijds, de mannen behoorden wel tot zijn clan. Hoe zou hij het met zijn geweten in overeenstemming kunnen brengen als hij hen in de steek liet nu ze werden bedreigd door boeren die hun

land hadden geroofd? Dus hij dreef zijn paard in de richting van de boze meute. Maar iemand anders was hem voor. Een enorme schim die langs hem stormde als de grote Gras Donderaar.

Het was Unver op zijn zwarte paard Deofol. Zijn kromzwaard tekende zich als een rode halvemaan af tegen de rokerige hemel. Zonder aarzelen reed hij in op de kolonisten, van wie sommigen direct neergingen, in fonteinen van bloed dat uit hun schouders of hun nek spoot. Anderen schreeuwden het uit in doodsangst. Hun blokkade ontaardde in fatale wanorde. Het ging allemaal zo snel dat Fremur zijn paard inhield en toekeek terwijl de in het nauw gedreven Kraanvogels zich op hun beurt op de vijand stortten en zich een weg baanden door de meute kolonisten. De eersten die neergingen waren de gewapende wachten, en het duurde niet lang of de rest van de kolonisten sloeg op de vlucht. De Tritsingens, die in luttele ogenblikken van prooi waren veranderd in jager, zetten de achtervolging in en haalden juichend, zingend van vreugde om hun bevrijding de achterblijvers neer.

Unver stond rechtop in zijn stijgbeugels en wees met zijn zwaard naar het hart van de nederzetting. ‘Daarheen!’ schreeuwde hij naar de Kraanvogels. ‘Alle clanbroeders daarheen!’

En zoals hij daar stond, donker afgetekend tegen de vurige laaiende gloed die een grillig licht wierp op zijn scherpe gelaats-trekken, leek hij half mens, half raaf in zijn wapperende zwarte mantel. Fremurs hart verkrampde in een merkwaardige mengeling van bewondering en doodsangst. Dit was niet Unver! Dit was Tasdar de Aambeeld Vergruizer, een van de machtige geesten die door de clans in de graslanden werden aanbeden.

‘Wat sta je nou te staren, idioot?’ brulde de goddelijke verschijning. ‘Vooruit! De tijd dringt.’

Fremur beseftte met een schok dat Unver gelijk had. Vanwege de grote numerieke overmacht van de kolonisten zou zelfs Odrig aandringen op een snelle terugtocht. Ze waren hier niet om te doden, maar om te plunderen. Fremur beseftte ineens dat hij met lege handen naar huis zou terugkeren. Hij kon zich de hoon van Odrig en zijn trawanten al voorstellen.

Gejaagd volgde hij Unver naar het hart van de nederzetting,

langs diverse clanbroeders die het vee in kleine kuddes naar de poort dreven – een half dozijn blatende schapen, koeien die verwilderd met hun ogen rolden. Een van Bordelms neven hield twee zware ploegpaarden bij het tuig. Voor strijdros deugden de dieren niet, maar als trekpaard voor een Tritsingse wagen zouden ze uitstekend voldoen.

Toen Unver en Fremur het hart van de nederzetting bereikten, nadat ze zich een weg hadden gebaad door verdwaasd schreeuwende kolonisten en clanbroeders die ongeduldig waren om met hun buit te ontsnappen, zag Fremur dat de hekken rond de weiden waren neergehaald, hier en daar zelfs versplinterd, en dat zo goed als alle waardevolle dieren waren verdwenen. Terwijl hij achter een luid gakkende gans aan ging, die gehaast, met gespreide vleugels voor hem uit waggelde, zag hij Unver afstijgen en in de donkere deuropening van een brandende schuur verdwijnen. Toen hij weer naar buiten kwam, voerde hij een reusachtige stier mee aan een touw; een schitterend dier met een ring door zijn neus. Op Unvers grimmige gezicht lag een scheve grijns.

‘Kijk eens wat ik bij het sluiten van de markt heb gevonden!’ grapte hij. ‘Nog even en hij was in vlammen opgegaan!’

Fremur had Unver nog nooit zo tevreden, om niet te zeggen gelukkig, gezien. Terwijl hij zich daar nog over verwonderde, vloog er een pijl rakelings langs zijn hoofd en boorde zich in een plank van de brandende schuur. Blijkbaar hadden nog niet alle kolonisten de strijd opgegeven.

Unver sprong weer in het zadel en samen loodsten Fremur en hij de stier naar de poort. Stoutmoedig geworden doordat de Tritsingers zich terugtrokken, bekogelden de kolonisten de overvallers met stenen, in de hoop er nog een paar te kunnen neerhalen. En de Kraanvogels werden hier en daar ook met pijlen bestookt. Fremur en Unver bleven ongedeerd, maar Fremur zag dat een van Tunzdans ruiters uit het zadel viel, met een pijl in zijn been. Voordat hij weer op zijn paard kon springen, werd hij door een woedende meute weggesleept, een donkere steeg in.

‘Niet doen,’ zei Unver toen hij zag dat Fremur aarzelde. ‘Hij is niet meer te redden. Vooruit, rijden!’

Hij had gelijk, besefte Fremur. Unver en hij waren de laatsten die de nederzetting verlieten. De poort kon elk moment dichtgaan en dan zaten ze in de val. De meeste clanbroeders die bij een overval werden gevangengenomen, stierven de verbrandingsdood. Een genadig einde na wat ze daarvoor te doorstaan hadden gekregen. Fremur drukte zijn hoofd tegen de hals van zijn paard, om een zo klein mogelijk doelwit te vormen.

Het duurde niet lang of hij zag de zwaar gehavende poort opdoemen. Ze stormden er in draf doorheen, vertraagd door de stier die ze met zich meevoerden. Toen lag de nederzetting achter hen, en met elke hoefslag werden de vlammen, de rook, de noodkreten zwakker, als een droom die verdween in het licht van een nieuwe dag.

‘Een mooie buit.’ Unver zat diep in elkaar gedoken, met het touw van de stier in zijn hand. Door het tempo waartoe het dier werd gedwongen, loeide en snoof het van onbehagen. Unver grijnsde, en weer besefte Fremur hoe uitzonderlijk het was hem tevreden, misschien zelfs gelukkig te zien. ‘Een mooie buit!’

Ze hadden de eerste uitlopers van de heuvel bereikt, de nederzetting lag ruim een steenworp achter hen, toen Fremur dacht dat hij door een bliksemschicht in zijn hoofd werd getroffen. Even was hij elk gevoel voor richting kwijt en zag hij alleen maar sterren; exploderende witte sterren. Toen leek het alsof een reusachtige hand hem een harde dreun verkocht, waardoor het laaiende wit veranderde in gitzwart.

Tegen de tijd dat hij weer enigszins bijkwam, lag hij op zijn rug. In de verte laaiden de vlammen van de nederzetting nog altijd hoog op. Zijn paard was verdwenen. En Unver ook. Hij voelde zich volslagen hulpeloos. Toen hij probeerde op zijn buik te rollen, kwam hij niet verder dan halverwege. Bloed – het moest wel bloed zijn, want het was nat en donker – droop van zijn schedeldak en kleurde het donkere gras nog donkerder. Hij tilde zijn hoofd op – het voelde alsof iemand het als een trommel gebruikte – en zag drie gedaanten door de houten poort in de verte naar buiten komen. Ze zetten het op een rennen. Recht op hem af.

Ze hebben me neergehaald. Ik ben door een pijl in mijn hoofd ge-

raakt. Hij reikte naar zijn hoofd. Zijn helm was verdwenen. Zijn achterhoofd was nat en glibberig van het bloed, en zijn tastende vingers vonden een rafelige, brandende wond. Maar er stak geen pijn uit zijn schedel.

De kolonisten kwamen steeds dichterbij; gretig, euforisch dat ze een van de gehate overvallers hadden weten te raken. Het waren Nabbani, zag Fremur. Hun bovenlip was gladgeschoren, hun ogen glinsterden van opwinding en wraakzucht. Een van hen zette een nieuwe pijl op, de andere twee waren gewapend met kapmessen.

Ze gaan me slachten en uitbenen als een lam in het voorjaar. Het zou bijna grappig zijn geweest, als zijn hoofd niet zoveel pijn had gedaan. *Maar ik ben geen lam, ik ben een mens.*

Toen schoot er iets rakelings over hem heen. Iets donkers. Donderend en brullend als noodweer dat de aarde geselde. Het was een paard. De ruiter lag diep over de hals van het dier gebogen, maar nu ging hij in de stijgbeugels staan en hief hij zijn kromzwaard, glinsterend, dodelijk als een bliksemflits.

Alles werd wazig voor Fremurs ogen. Hij zag niets meer, maar hij hoorde des te meer. Stemmen, geschreeuw, gegil. De duisternis keerde terug. Was hij stervende? Was een van de anderen teruggekomen om hem te helpen? Hij wist het niet, maar hij kon zich niet voorstellen dat het nog iets zou uitmaken.

De zon was allang op, maar hij slaagde er niet in om van zijn slaapmat overeind te komen. Met zijn ogen dicht luisterde hij naar de vreemde geluiden van het leven, van de wereld, waarvan hij blijkbaar nog steeds deel uitmaakte. Hij hoorde vogels. Wat waren het er veel! Ze kweelden, floten, tjilpten, tureluurden, het leek oorverdovend! Was dat altijd al zo geweest? Waarom had hij dat nooit eerder opgemerkt?

Iemand raakte zijn arm aan. Hij kromp ineem, probeerde opzij te rollen, maar de abrupte beweging bezorgde hem zo'n pijn in zijn hoofd dat hij het kreunend opgaf.

Opnieuw een aanraking, gevolgd door een lichte streling over zijn voorhoofd.

'Fre? Kun je me horen?' De stem was als een verkoelende bries.

‘Kulva?’ Hij deed zijn ogen op een heel klein kiertje open. Het licht was scherp en fel.

‘Ik heb een beetje water voor je,’ zei zijn zuster. ‘Hoe is het met je hoofd?’

‘Het voelt als een gebroken pot. Ik dacht dat ik er was geweest.’

‘Dat moet je niet zeggen. Dan worden de geesten boos die je hebben gered.’

Het licht leek iets minder scherp, dus hij besloot rechtop te gaan zitten. Heel langzaam. ‘De geesten hebben me niet gered. Dat heeft Unver Langbeen gedaan.’ Hij zag het weer voor zich. Unver en Deofol die over hem heen sprongen en die zich op de kolonisten stortten, als een wolf op een koppel kippen. ‘Het was Unver. En het kan bijna niet anders of hij heeft zijn stier moeten opgeven toen hij me te hulp schoot.’ Fremur wist zich op zijn ellebogen overeind te werken. Verder kwam hij niet, want opnieuw klotste er een golf van pijn door zijn schedel.

Kulva’s bezorgde gezicht hing als een middagmaan boven hem. ‘Unver is een goed mens, maar toch moet je de geesten niet in verzoeking brengen,’ zei ze fronsend. ‘Hier, drink wat.’ Ze hielp hem de kroes aan zijn lippen te zetten en schonk een beetje water in zijn mond. Hij wilde de kroes van haar overnemen, maar ze duwde zijn hand weg. ‘Wees toch niet altijd zo trots! Laat mij voor je zorgen.’

‘Ik ben een man, een Kraanvogel. En ik mag dan gewond zijn, ik kan heus wel voor mezelf zorgen.’ Hij hoorde zelf hoe kinderachtig het klonk. ‘En als de geesten willen dat ik beter word, dan maken ze me beter.’

Ze verbeet een glimlach. ‘Natuurlijk. Mannen en hun manendingen. Neem me vooral niet kwalijk dat ik je heb geholpen toen je kreunend op de grond lag. De anderen zijn al uren op.’

‘Bij de Steen Drager!’ Hij schoot kreunend overeind. ‘Waarom heeft niemand me wakker gemaakt? Is Odrig erg kwaad?’

‘Hij moest lachen,’ zei Kulva vol weerzin. ‘Hij moest lachen, en toen is hij met Drojan naar het meer vertrokken, om te jagen.’

Dat was een opluchting. Fremur ging in kleermakershouding

zitten, wat hem hielp overeind te blijven. Zijn hoofd voelde als een gezwollen blaas. Nog even, en de pis spoot uit zijn oren.

‘Waar lach je om, Fre?’

‘Ik weet het niet. Mijn hoofd doet zeer. Heb je misschien iets te eten?’

‘Ik heb wat brood voor je meegenomen.’ Ze reikte in haar schort en haalde een bundeltje tevoorschijn, gewikkeld in bladeren.

Fremur pelde de bladeren eraf en nam een hap van het gerstebrood. Het kauwen bezorgde hem een raar gevoel in zijn hoofd, alsof het een wankel balancerend rotsblok was dat door het kleinste duwtje zou omvallen. Na een paar happen hoefde hij niet meer. Zijn maag voelde nog steeds raar, zelfs nu er weer wat in zat. De kleuren om hem heen leken te scherp, net als het geluid van de vogels. Het kon gewoon niet dat de wereld altijd zo kleurig en stralend was geweest! De wagens van de clan schitterden als juwelen, de kleurige linten waarmee ze waren versierd, zagen eruit als stroken zinderend licht. Hij sloot zijn ogen, maar in plaats van duisternis zag hij Unver boven op de muur van de nederzetting, een reus in het licht van de vlammen, de tot mens geworden Aambeeld Vergruizer. De rijzige clanbroeder leek te zijn bezielde door een goddelijk vuur, als een machtige leenheer. Of als een nog grotere, nog hogere heer.

‘Hij heeft me gered,’ zei hij zacht. ‘En niet alleen mij. Maar velen.’

‘Wat zei je? Hier, neem nog wat water.’ Kulva reikte hem de kroes weer aan. Terwijl Fremur dronk, begonnen de kleuren iets minder fel, iets minder opvallend te worden, ook al was zijn zuster nog altijd een lichtende verschijning. Ze was niet mooi; althans, niet naar de maatstaven van de stam. Ze was om te beginnen erg dun, met onopvallend, lichtbruin haar en een huid met sproeten. Te veel sproeten. Toch vond Fremur haar mooi, want ze was lief en zacht, en de blik in haar ogen oprecht en open. Toen hun moeder haar Kulva noemde, wat duif betekende, had hun vader gezegd: ‘Dat is dan wel een erg benige, gespikkelde duif. Die deugt nergens voor, alleen voor de stoofpot.’ Maar toen hun moeder stierf – Fremur was in zijn vierde

of vijfde levensjaar – had Kulva zich over hem ontfermd. Inmiddels kon hij zich zijn moeder nauwelijks meer herinneren. Als hij zich haar voor de geest probeerde te halen, zag hij het gezicht van Kulva.

Hurvalt, hun vader, was een harde man, maar hij was niet wreed. Hij genoot er niet van om anderen pijn te doen. Odrig had de slechtste eigenschappen van de oude man geërfd, maar niet Hurvalts liefde voor zijn clan. En hoewel ze nooit iets ten nadele van hun oudere broer zou zeggen, het hoofd van hun familie en hun clan, wist Fremur dat Kulva hem haatte, net als hij.

‘Ik moet opstaan,’ zei hij.

‘Waarom? Je moet het kalm aan doen.’

‘Ik moet Unver bedanken.’ Hij voelde een vage ergernis dat een vrouw hem tegensprak, zelfs al was het zijn dierbare zuster. De mannen werden in de clans niet tegengesproken, althans niet door hun zusters of hun echtgenotes. ‘Hij heeft mijn leven gered.’

‘Unver kan wachten. Tot je weer sterk genoeg bent om op je benen te staan.’

‘Nee.’ Fremur zette zijn voeten stevig op de grond en wist overeind te komen, wankel en beverig als een pasgeboren veulen. ‘Ik ben een Kraanvogel. Dus ik ben sterk genoeg om te lopen.’

Kulva zuchtte. ‘Dan moet je het zelf maar weten.’

Zhakar, de stiefvader van Unver Langbeen, zat op het trapje van zijn wagen chagrijnig naar de wolken te kijken en een pijp te roken. Fremur had niet anders verwacht. Zhakar was te oud en te zwak om nog een bedreiging te vormen, maar nu hij zijn wil niet meer kon opleggen met zijn vuisten of een riem, werd zijn kijk op het leven er zo mogelijk nog onaangener op. Ooit was hij een sterke, knappe kerel geweest. Althans, dat zeiden de anderen in de clan. Nu was hij een zak botten, tanig en gerimpeld als een stuk leer dat te lang aan de elementen was blootgesteld.

‘Wat kom je doen?’ vroeg hij. ‘Heeft je broer je gestuurd?’

Leenheer Odrig was een van de weinigen voor wie Zhakar respect had. Sterker nog, de oude man was bang voor hem.

‘Ik moet Unver spreken.’

De oude man nam zijn pijp uit zijn mond en spuugde. ‘Je moet Unver spreken? Die pummel praat met niemand. En de geesten weten dat hij verder ook nergens voor deugt. Hij is van de laatste overval met lege handen teruggekomen.’

‘Dat is mijn schuld. Hij heeft mijn leven gered.’

De oude man keek hem zo woedend aan, dat Fremur even dacht dat hij overeind zou komen om hem een opdonder te verkopen. ‘Hij heeft je leven gered? Bij mijn wagen en mijn zweep! Dan is hij stommer dan ik al dacht. Zo’n miezerig onderkruipsel als jij! Je vader had je bij je geboorte moeten verzui- pen. Als een nest jonge katten. Trouwens, dat had ik ook moeten doen toen ik met dat hoerenjong werd opgescheept.’

‘Waar is hij?’ Fremur had er genoeg van. Zijn hoofd deed zeer, en nu helemaal, na dat eind lopen door het kamp. Hij stelde zich voor dat hij zijn mes in de strot van die oude ellendeling stak. Een verleidelijke gedachte. Geen wonder dat Unver nooit wat zei, met alleen Zhakar om mee te praten.

De oude man rochelde opnieuw. ‘Hij is achter. Aan het rotzooien met stukken hout. En het wordt nooit wat. Het geeft alleen maar rotzooi.’

Fremur keek naar de gebroken potten, de uitgekookte botten en alle andere rommel waarmee de grond bezaaid lag. ‘Tja, ik heb met je te doen.’

Zhakar liep rood aan en maakte aanstalten overeind te komen, maar hij bedacht zich. ‘Waag het niet een grote bek tegen me te hebben! Ik mag dan oud zijn, het zal me geen enkele moeite kosten een lummel zoals jij wat respect bij te brengen! Ik heb mijn zweep nog!’

‘Veel plezier ermee.’

Fremur liep naar de omheinde wei achter de sjofele wagen. Deofol en de andere paarden liepen te grazen. Achter de wei stond Unver spaken van essenhout in een wiel te slaan, ter vervanging van het wiel dat bij de bevestiging was gebarsten. De nog onafgemaakte wagen stond vlakbij, in de schaduw van een

schamel groepje espen. De as steunde op een steen terwijl Unver met het nieuwe wiel bezig was. De wagen was duidelijk nog lang niet klaar. Zodra de wielen eronder zaten, was er nog minstens een seizoen nodig voor de afwerking, het polijsten en het schilderen.

Toen Fremur kwam aanlopen, keek Unver op van zijn gehamer, maar hij zei niets. Fremur wist niet zo goed wat hij moest zeggen.

‘Ik kom vanwege gisteravond,’ begon hij ten slotte aarzelend. ‘Je... je hebt mijn leven gered.’

Unver nam één hand van de houten hamer om het donkere haar uit zijn ogen te strijken. Hij had zijn hemd uitgetrokken en aan een tak gehangen, zijn borst en zijn gespierde armen glommen van het zweet. ‘Had ik je dan moeten laten doodgaan?’ bromde hij ten slotte schouderophalend.

‘Maar daardoor ben je de stier kwijtgeraakt. Het is mijn schuld dat je met lege handen bent thuisgekomen.’

Unver trok een lelijk gezicht. ‘Je hebt zeker met mijn stiefvader gesproken?’

‘Je hebt me geholpen. Trouwens, niet alleen mij. Ook anderen. Dat had niet gehoeven. Waarom heb je dat gedaan?’

‘Waarom zou je mensen laten doodgaan?’ Unver hief zijn hamer weer en begon zorgvuldig, maar krachtig op een spaak te slaan. ‘Een paar paarden en wat vee, zijn die zoveel doden waard? En dan ook nog eens Nabbaanse paarden? Ik zou zeggen dat wij van de clans zuinig met onze mensen moeten omspringen.’

‘Maar je had die stier voor goed geld kunnen verkopen. Daar had je verf voor je wagen mee kunnen betalen, en wat je verder nog nodig hebt.’ Een Tritsinger die wilde trouwen en door de gemeenschap gerespecteerd wilde worden, moest zijn eigen wagen hebben. Het was merkwaardig dat Unver met het bouwen van de zijne zo lang had gewacht. Maar hij was altijd al een zonderling geweest. Gesloten. Weinig spraakzaam.

‘Wat kan het je schelen, Fremur Hurvaltszoon?’

‘Het is mijn schuld dat je je buit bent kwijtgeraakt. Zonder mij had je alle verf en al het hang- en sluitwerk kunnen kopen dat je maar wilt.’

‘Dat is inderdaad het enige wat ik nog nodig heb.’

Fremur was zich bewust van de woede die schuilging achter Unvers zwijgzaamheid. De spieren in zijn armen spanden zich toen hij weer begon te hameren, maar hij keek er nijdig bij alsof de spaak niet in het gat paste.

‘De paarden heb ik al. Dus nog even, dan trek ik eropuit.’ De uitdrukking in zijn ogen veranderde. Heel vluchtig meende Fremur daarin iets te zien wat doorgaans verborgen bleef. ‘Er komt een dag, dan kan ik gaan en staan waar ik wil. Zonder dat ook maar iemand...’ Zijn stem stierf weg.

‘Waarom ben je teruggekomen om me te helpen?’

‘Gewoon. Je moest geholpen worden. Omdat...’ Unver gaf nog een paar tikken op de spaak en liet de houten hamer toen abrupt vallen. ‘Zo is het wel mooi geweest. Volgens mij is je hoofd nog niet in orde, anders zou je niet zoveel vragen stellen. Dus ik denk dat je beter nog even kunt gaan liggen.’

Hij kon inderdaad beter weggaan. Net zomin als hij Odrig kwaad wilde maken, wilde hij ook de woede van Unver niet over zich afroepen. Anders dan zijn broer zou Unver geen geweld gebruiken, maar hij zou wel dagen, misschien zelfs weken kwaad blijven. En dat wilde Fremur niet. ‘Goed, ik zal je niet verder lastigvallen. Maar bedankt dat je me hebt geholpen.’

‘Ach, leven is beter dan dood zijn.’

Daar moest hij het mee doen. Terwijl hij wegliep en nadacht over de woede die Unver uitstraalde, was Fremur ervan overtuigd dat die woede niet tegen hem was gericht, en zelfs niet tegen Unvers kwaadaardige stiefvader.

Het is een woede die diep binnen in hem brandt. Een vuur dat nooit dooft. Want ook al is het soms niet meer dan smeulende sintels, er komt een dag dat het vuur weer hoog oplaait. In gedachten zag hij Unver zoals hij hem die nacht had gezien, afgetekend tegen de hongerige vlammen en de donkere hemel. En net als vroeger, als zijn moeder hem vertelde over de wraakzuchtige geesten van de lucht en het gras, werd hij door een siddering bevangen.

Een gruwelijk vuur.